

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Jure Rerum Ecclesiasticarum Ad Germaniae Catholicae
Principia Et Usum Pars ...**

Complectens Sectionem I. & II.

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1758

Titulus V. De Sacrificio Missæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68048](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68048)

tur Clerici, qui non inter laicos
 ponebantur, sed instar Clericorum
 peregrinorum sine literis commenda-
 titiis ad extraneam Ecclesiam ve-
 nientium, participes quidem fiebant
 communis beneficentiæ & liberalita-
 tis Ecclesiæ in iis, quæ ad vitam
 sustentandam erant necessaria: non
 tamen admittebantur ad munera
 functiones Clericorum, donec per
 legitimam pœnitentiam officium
 stationem recuperarent, sicuti Cleri-
 ci peregrini ad ista munera non ad-
 mittebantur, donec ab omni suspen-
 sione se liberarent per literas
 matas, quæ eorum orthodoxiam
 vitæ integritatem testificarentur

TITULUS V.

DE SACRIFICIO MISSÆ.

*Conf. Decretal. Lib. 3. tit. 41.
 Clement. tit. 14. Extravag. Com-
 mun. tit. 11.*

§. 231.

Eucharistia **E**UCHARISTIA non solum Sacra-
habet ra- menti, sed etiam Sacrificii
tionem

79.) Can. Apost. 32.

tionem habet. Sacrificium dici solet oblatio externa soli DEO facta, qua in recognitionem supremi ejus dominii a legitimo Ministro res aliqua sensibilis & permanens ritu mystico consecratur & immutatur. In Eucharistia autem JESUS Christus mystice immolatur, & in agnitionem supremæ DEI Potestatis offertur æterno Patri: dum enim panis & vinum Christi nomine & verbis a Sacerdote consecrantur, quantum est ex vi verborum, Corpus seorsum sub specie panis, Sanguisque seorsum sub specie vini præsens constituitur, ita ut violenta illa mors, quam olim DEI Filius pro nostra salute subivit, sub externis hisce symbolis ad vivum repræsentetur: ille interim *semper vivens ad interpellandum pro nobis* 80.), hoc suum Mediatoris munus etiam hic exercet, mortem suam exhibens, ac semetipsum offerens Patri, ut propitius sit peccatis nostris, & reconcilietur nobis.

§. 232. Varia fuerunt in veteri *Perfectissimo* Testamento Sacrificia, responden- *mi Sacri-* tia Divinis Perfectionibus. *ficii,*

T 3 mæ

80.) Hebræ. VII. 25.

*mæ ejus Majestati Sacrificium Le-
 treuticum, & Holocaustum; Immen-
 erga nos Bonitati Eucharisticum; Ju-
 stitiæ infinitæ Propitiatorium; æternæ
 Beatitudini respondet Sacrificium
 Impetratorium, quo postulamus æ-
 xilia ad hunc finem assequendum.
 Omnia hæc quatuor Sacrificia emi-
 nentiore quodam modo splendent in
 Sacrificio Missæ 81.). Neque per
 hanc doctrinam injuria inferitur cre-
 ento illi Sacrificio, quod Christus in
 cruce peregit: una enim eademque
 Hostia, idem nunc Offerens Sacerdotis
 ministerio, qui seipsum tunc in cruce ob-
 tulit, sola offerendi ratione diversa: de-
 jus quidem oblationis, cruenta inquam
 fructus per hanc uberrime percipiuntur
 tantum abest, ut illi per hanc quovis mo-
 do derogetur 82.).*

§. 238.

81.) Quod in Missa offeratur verum Sacri-
 ficium, definit Concilium TRIDENT. sess. 22.
 can. 1. 3. 4. Latius ostendunt Theologus
 MELCHIOR CANO de Loc. Theol. lib. 12. c. 12.
 BELLARMIN. Tom. 3. lib. 1. de Missa. c. 6. P.
 LE DRUIN De Re sacrament. lib. 5.

82.) Conc. TRID. sess. 22. cap. 2. de Sacri-
 fic. Miss.

De Sacrificio Missæ. 295

§. 233. Hoc Sacrificium variis nominibus appellatur, Liturgia, Synaxis, Oblatio, Collecta, Missa. Hujus prima pars usque ad Offertorium vocabatur olim *Missæ Catechumenorum*, qua completa isti dimittentur: altera *Missæ Fidelium*, qua finita dimittitur populus per verba Diaconi, *Ite Missæ est*. *Missæ* nomen ab antiquis generalius usurpatum est pro quocunque Officio Ecclesiastico: tandem usus invaluit, ut pro Sacrificii celebratione tantum acciperetur: hæc vox enim *Missionem* sonat, prout *Remissa Remissionem*. Cum igitur in singulis Officiis Missa sive Congregationis dimissio solemniter pronuntiaretur, hinc ipsi Officio nomen factum est 83.).

§. 234. Peragitur hoc Sacrificium præcipue Consecratione & sumptione sub utraque specie Panis & Vini. Missa *Præsanctificatorum* dicitur semel per annum in Ecclesia Latina, die Veneris Sancto: in Ecclesia Græca per totam quadragesimam, excepto Sabbato & Dominica 84.), ac

T 4 die

83.) MORINUS de Pœnit. lib. 6. c. 10. §. 10. & II.

84.) CONC. LAODIC. can. 49.

die Annuntiationis, si incidat in Quadragesiman 85.). Missa autem *ficca*, dicta etiam Nautica vel Venatoria, in qua sine Oblatione, Consecratione, aut Communione, perguntur aliæ ceremoniæ, tolerari non deberet: habet enim Originem simplicitate & indiscreta devotione quorundam, qui sine fundamento sibi imaginati sunt, quod hæc Missa *ficca* possit supplere defectum veri Sacrificii Altaris, cum potius sit mima imitatio augustissimi Mysterii 86.). In navibus & similibus occasionibus celebratio Missæ *ficca* melius commutatur in alia pietatis exercitia.

Ejus valor. §. 235. Valor Sacrificii unus est *ex opere operato*, qui ex ipso opere immediate a DEO instituto profiscitur: alter est effectus meriti & dignitatis Ministri vel suscipientis.

§. 236.

85.) Can. 52. in TRULLO. Legi meretur
Dissertatio LEONIS ALLATII De Missa
Præsanctificatorum apud Græcos.

86.) Præsertim ubi pueri personam Sacerdotum agunt, quod aliquando usitatum
Colonæ dicitur. De sublato usu Missæ
ficca doctè agit GUIL. ESTIUS orat.
Theol. 13.

De Sacrificio Missæ. 297

§. 236. Offertur Missæ Sacrifici-*Offertur*
um Soli DEO, pro omnibus homi-*solī Deo*
nibus mortalem vitam degentibus:
non tamen pro damnatis 87.): ne-
que pro Beatis in cælo regnanti-
bus 88.): bene tamen *pro defunctis in*
Christo, nondum ad plenum purgatis 89.),
prout desumitur ex Sacris Literis
90.), & ex perpetua Ecclesiæ Tradi-
tione 91.).

T 5

§. 237.

87.) Liberatio Trajani ab inferno precibus
S. Gregorii, & aliæ similes historiæ, cen-
sentur fabulosæ. Vid. NATALIS ALE-
XANDER Hist. Eccl. sæcul. 2. Diss. I.
LE DRUIN de Re Sacrament. lib. 5. quæst.
7. c. 1. §. 5. Sermon. S. JOANNIS DAMA-
SCENI de Suffragiis pro mortuis habetur
pro suppositio. Id tamen certum est,
quod fama de ejusmodi narrationibus
Græciam late pervaserit.

88.) Quando in antiquis Collectis legitur,
Sacrificium prodesse Sanctis, intelligi-
tur, vel quod profit majori eorum glori-
ficationi in terris. c. 6. §. tertio loco. x.
de celebr. Miss. vel quod tales Missæ ha-
bitæ fuerint mox post eorum obitum,
ubi nondum inter Sanctos habebantur.
Card. BONA Rer. Liturg. lib. 2. c. 14.
n. 4.

89.) Conc. TRID. sess. 22. c. 2. de Sacrif.
Miss.

90.) 2. Machabæor. XII. 46.

91.) De Sacrificio, cadavere præfente,
TER

a Sacerdotibus

§. 237. Minister Sacrificii Missae est solus Sacerdos 92.), utpote a hoc ministerium ordinatus, offerens in persona Christi; nam primarius offerens est Christus Dominus, æternus Sacerdos secundum ordinem Melchisedech: populus autem Fidelis offert desiderio, voluntate & Spirituali conjunctione cum Sacerdote 93.). Valide consecrant etiam Sacer-

TERTULLIAN. lib. de anima. c. 51. prout intelligit Pamelius in Annot. ad hunc locum. EUSEBIUS de Vita Constantini lib. 4. c. 70. & 71, S. AUGUSTINUS lib. 9. Confess. c. 12. De die tertia, septima & tricesima, ALBINUS FLACCUS lib. de Divin. Offic. in fin. de Anniversariis Tertullianus lib. de corona milit. c. 3. Item de Monogamia cap. 10.

92.) Quod olim Diaconi in quibusdam Ecclesiis Eucharistiam consecrare præsumperint, colligunt Doctores ex variis Canonibus, quos refert MORINUS de Premit. lib. 8. c. 24. §. 1. & 2. BEVEREGIUS in can. 2. Concilii Ancyran.

93.) Quia Sacrificium communi nomine Sacerdotis & populi offertur, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc Sacrificium laudis &c., dicuntur assistentes singularis meriti participes fieri, si et particulis in eadem Missa consecratis Communionem suscipiunt, & sic Sacrificium suum cum Sacerdote complent.

De Sacrificio Missæ. 299

Sacerdotes impii, hæretici, Schismatici, suspensi, excommunicati, degradati, quia potestas Ordinis deleri nequit.

§. 238. Tenentur Fideles jure naturali & Divino Sacrificium DEO *Ex Præcepto*, offerre per publicos Ministros ad recognoscendum ejus supremum dominium, & rependendas gratias pro acceptis beneficiis: aliud autem in Christiana Lege Sacrificium non est, nisi incruentum Missæ. Unde etiam ipsi Sacerdotes, tanquam publici Ministri ad id tenentur, imperante etiam Christo: *hoc facite in meam commemorationem* 94.), & id quidem non tantum, quando tenentur ex cura sibi commissa celebrare populo, sed etiam quia unusquisque tenetur uti gratia sibi data, cum fuerit opportunum 95.). INNOCENTIUS

94.) Luc. XXII. 19. 1. Corinth. XI. 24.

95.) *Exhortamur, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis.* 2. Cor. VI. 1. Vid. S. THOMAS 3. p. q. 82. art. 10. CAJETANUS in hunc articulum docuit, *venialiter* duntaxat peccare Sacerdotes, qui raro aut nunquam sacris operantur: hanc opinionem, ut nimium laxam & falsam, expungi S. Pius V. mandavit.

TIUS III. in Concilio LATERANENSIS
 IV. pœnam suspensionis minatur Sa-
 cerdotibus, qui vix quater celebrant
 in anno 96.). Aliqui Sancti ob pro-
 fundam humilitatem abstinuerunt
 celebratione: cum hos Sanctos non
 imitemur in reliqua sanctitate & pe-
 trandis miraculis; ideo non opus est
 ut illos in hoc articulo imitemur
 contra universalem Ecclesiæ consue-
 tudinem.

*Etiam pri-
 vatim,*

§. 239. Non tantum Missæ publi-
 cæ, quæ adstante populo & solem-
 niori ritu, vel etiam populo Com-
 munionem suscipiente peraguntur,
 sed etiam privatæ, in quibus nec fre-
 quens populus assistit, nec commu-
 nicat, piæ sunt & laudandæ, quia
 etiam per has Sacrificium DEO of-
 fertur, quod in omnibus Missis præ-
 cipue intenditur. Non probant ali-
 qui multitudinem Missarum eodem
 die lectarum; cum credant, foveri
 exinde multorum celebrantium avari-
 ritiam,

96.) *Sunt & alii, qui Missarum solemnium
 vix celebrant quater in anno.... hæc igitur
 & similia sub pœna suspensionis penitus in-
 hibemus &c. c. dolentes. 9. de celebr.
 Miss. Concil. TRIDENT. sess. 23. c. 14
 de Reform.*

ritiam, & assistentium socordiam. Verum multitudo Missarum non est culpanda, bene tamen abusus, qui potest irrepere in audientibus, vel etiam celebrantibus 97.). Quamvis olim pluries eodem die celebrare potuerit Sacerdos ob paucitatem celebrantium: hoc tamen tempore duntaxat die Nativitatis Domini concessum est tres Missas celebrare, unam media nocte, reliquas post auroram, cum populus ante auroram non sit admittendus ad S. Communionem 98.).

§. 240.

97.) Epistola, in qua S. FRANCISCUS Seraphicus monet, ut in locis, in quibus morantur Fratres & plures Sacerdotes, una tantum celebretur Missa in die, sitque alter contentus audita celebratione Sacerdotis alterius, multas patitur animadversiones: videri potest annotatio LUCÆ WADDINGI, tum in Commentariis ad Opuscula S. P. FRANCISCI, tum in Annalibus Ordinis ad ann. 1226. §. 11. Item supplementum P. ANTONII MELISSANI ad ann. 1220. §. 8. in nova edit. Annal. de ann. 1731. tom. 1. in fin.

98.) Alicubi in Hispania die Commemorationis Defunctorum celebrantur a quolibet Sacerdote duæ Missæ. Ex concessione BENEDICTI XIV. eadem die Lusitani

*Ab aurora
usque ad
meridiem,*

§. 240. Tempus celebrandi com-
putatur communiter ab aurora us-
que ad meridiem. Varia autem
sunt causæ tum anticipandi, tum
postponendi celebrationem. Super-
iores Regulares cum subditis suis
dispensare quoad hoc possunt ex ra-
tionabili causa, cum sint ipsorum Or-
dinarii. Die Jovis sancto licitum est
celebrare cuilibet Sacerdoti, quam-
vis servari deberet consuetudo Eccle-
siæ, ut reliqui Sacerdotes ab uno ce-
leberrante Eucharistiam suscipiant, sicut
Apostoli susceperunt ex manu Chri-
sti. Die Parasceves omnibus veti-
tum est celebrare. Sabbato Sancto
etiam consuetudo est, ut abstinere-
tur a celebratione præter Officium
solemne & publicum: hoc tamen
ipsum non est Missa Sabbati Sancti, sed
refertur ad noctem Resurrectionis
Domini.

*In loco ad
id destina-
to,*

§. 241. Missa celebranda est in
Ecclesia vel consecrata, aut saltem
benedicta, & ad Altare consecra-
tum 99.). Potest Episcopus facul-
tatem

tani Sacerdotes possunt celebrare tres
Missas, adjecta tamen conditione, ut pro
una sola accipi stipendium possit.
99.) C. I. II. 12. d. I. de Consecr.

tatem impertiri celebrandi extra Ecclesiam in loco honesto ob rationabiles causas, qualis datur in illis Germaniæ nostræ locis, in quibus publicum Religionis Catholicæ exercitium non est permissum. In Oratorio privato, quo nomine intelligitur locus in domo hominis privati ad tempus Cultui Divino deputatus, regulariter non licet celebrare: vult etiam Concilium TRIDENTINUM (100.), ne id Episcopi permittant. Ubi autem id legitima potestate permissum est, unicum solummodo Sacrum eodem die legi potest: & ab hoc etiam legendo excipiuntur plerumque Festa Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Paschatis, Pentecostes, Annuntiationis, Assumptionis, Apostolorum Petri & Pauli, ac omnium Sanctorum.). Aliis Festis diebus, præcepto

100.) Sess. 22. Decret. de Celebrat. Missæ.
1.) Qui impetrant privilegium celebrandæ Missæ in Oratorio privato, sæpe etiam obtinent, ut durante infirmitate ibidem audire possint Sacrum etiam in festis sollemnissimis: quo casu die Nativitatis Domini legi ibidem possunt tres Missæ, uti resolutum fuit apud BENEDICT. XIV. de Sacrif. Missæ. sect. 2. §. 23. seqq.

cepto audiendæ Missæ in his Oratoriis satisfaciunt solummodo illi, qui continentur in Privilegio, quod est strictæ interpretationis, utpote contra jus commune, & reverentiam publicis templis debitam 2.). Oratoria in Palatiis Episcoporum, & claustris Regularium, perpetuo destinata Divino cultui, non computantur inter Oratoria privata, sicut neque Oratorium, quod habet ingressum in publica via: nihilominus propter varios abusos, ex decreto CLEMENTIS XI. 3.) prohibentur etiam Episcopi & Cardinales extra domum propriæ habitationis in domibus Laicis, etiam in propria Diœcesi, erigere Altare ibique Missæ Sacrificium celebrare, sive celebrari facere: hæc tamen prohibitio juxta declarationem INNOCENTII XIII. & BENEDICTI XIII. non est intelligenda de domibus, etiam Laicis, in quibus ipsi Episcopi forte occasione visitationis, vel itineris, vel legitime

2.) De Missa in Oratorio privato videri potest VAN ESPEN Jur. Eccl. p. 2. tit. 5. c. 8. BENEDICTUS XIV. Bullar. tom. 3. Const. 48.

3.) 15. Decembr. ann. 1703.

ma absentia a propriis ædibus, moram faciunt, vel hospitio excipiuntur; his enim casibus licita iis erit erectio Altaris ad effectum celebrationis, non secus ac in domo propriae ordinariæ habitationis 4.): proin etiam assistentes satisfacient præcepto audiendi Missam in die Festo.

§. 242. Ceremoniæ sacræ accurate *Observatis* servandæ sunt, quas Ecclesia adhi- *Ceremo-* bet, ut majestas tanti Sacrificii com- *niis.* mendaretur, & mentes Fidelium per hæc visibilia religionis & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc Sacrificio latent, contemplationem excitarentur 5.). Huc pertinent mysticæ benedictiones; lumina 6.); vestes tum propriae Sacerdotis, scilicet talares; tum mysticæ, benedictæ ab habente facultatem, & ad sacra Officia publica celebranda destinatae 7.); thymiamata;

U

mata;

-
- 4.) Conc. ROM. sub BENEDICT. XIII. tit. 15. c. 3. BENEDICT. XIV. De Sacrif. Missæ.
 - 5.) Conc. TRID. sess. XXII. cap. 5.
 - 6.) Lumina duo requiruntur: necessitate urgente, unum sufficit: deficiente cere, sebum præferri oleo debet.
 - 7.) Mysticas sacrarum vestium significatio- nes

mata; vox nonnunquam submissa nonnunquam elatior; Minister saltem unus 8.), & mas 9.). Item celebrare Sacerdotes debent nudato capite, nec fictis crinibus tecto; calceatis pedibus; non nimis depropere verba; nihil omittentes, nihil addentes 10.).

§. 243

nes recensent varii Rubricarum Interpretes, ALBINUS FLACCUS, AMALARIUS FORTUNATUS, RABANUS MARIUS, INNOCENTIUS III. GUILIELMUS DURANDUS, STEPHANUS DURANTUS, Cardinalis BONA &c.

- 8.) Antiqui Canones exigunt, ut saltem duo celebranti inserviant. c. 61. d. 1. de Consecr. Glossa in hunc Can. v. impletius putat, nullum esse necessarium, si inclusus celebret. Quanta sit indecentia, si luridissimi pueri inserviant Missæ, deplorat P. LE DRUIN. de Re Sacramentali lib. 5. quæst. 6. c. 2. §. 2.
- 9.) C. 1. de Cohab. Cler. & mulier.
- 10.) Olim variæ interpolationes, quas Tropos vocabant, adiciebantur quibusdam Missæ partibus, a privata quorundam devotione originem trahentes. THIERS p. 2. de superstit. lib. 4. c. 1. Card. BONA l. 2. Rer. Liturg. c. 3. & PAMELIUS Liturg. Eccl. Lat. tom. 2. p. 1. sine. In Missali Ratisponensi, impresso anno 1497. ejusmodi Tropos plures reperitur.

§. 243. Fructus Sacrificii triplex *Pro fructu*
distingui solet: *generalis*, qui ad uni-*Missæ ap-*
versam Ecclesiam, ac præsertim ad *plicando*
populi Rectores pertinet: *specialis*,
ad eos spectans, qui corpore ani-
moque assistunt, vel pro quibus sin-
gulari Sacerdotis applicatione offer-
tur: denique *specialissimus*, ad ipsum
Sacerdotem pertinens, qui *pro suis*
primum peccatis offerre debet, dein-
de *pro populi* II.), ita ut hanc por-
tionem fructus a se abdicare non
possit. Specialem fructum Missæ
Parochialis saltem diebus Festis &
Dominicis Pastores animarum pro
U 2 grege

E. g. *Kyrie fons bonitatis, Pater ingenite,*
eleyson &c. Ite brachio protecti dextraque
Domini benedicti Missa est. *Ite Deo dignas*
simul omnes pangite laudes jam Missa est.
Ite & custodite, jam pro vobis hostia vite
Missa est. *Ite Mariæ servite ut cum ejus*
prole vobiscum sit, jam Missa est. In hym-
no Angelico pro festis B. Virginis hæc
interpolantur... *Domine Fili unigenite*
Jesu Christe, Spiritus & alme Orphano-
rum Paraclite. Domine Deus Agnus
Dei Filius Patris Primogenitus Mariæ Vir-
ginis Matris... suscipe deprecationem
nostram ad *Mariæ gloriam...* quoniam tu
solus sanctus *Mariam sanctificans*: tu so-
lus Dominus *Mariam gubernans*: tu so-
lus Altissimus *Mariam Coronans...*
II.) Ad Hebræ V. 3. & VII. 27.

grege suo, Clerici autem Ecclesiarum Cathedralium & Collegiatarum hunc fructum Missæ Conventualis quotidie pro Benefactoribus in genere applicant 12.) : alii Fideles pro eo sibi applicando Honoraria offerunt, quæ recentior Ecclesiæ disciplina sensim admisit 13.), tanquam quædam sustentationis Ministrorum suorum stipendia. Introdūcta ha-

12.) De hac re pro declaratione Concilii TRIDENT. sess. 23. c. 7. de Reform. apud BENEDICTUS XIV. tom. I. Bullar. Com. 103. edita 19. August. 1744.

13.) Primi Fideles, accedentes ad Missam, singuli panem & vinum consecranda obtulerunt: posteriori ætate licitum erat ad altare offerre, quidquid in Sacerdotum commodum cederet: dein offerebantur etiam pecuniæ in usum totius Cleri: denique invaluit usus offerendi stipendium soli celebranti. Quo tempore hic usus coeperit, ignoratur. meminit ejusdem CHRODEGANGUS Episcopus Metensis seculo VIII. in Regul. cap. 32. apud Hadduin. Collect. Conc. tom. 4. Col. 110. Hunc usum nimio Zelo improbat Anonymus Dissert. sur l' Honoraire des Messes. quem notant Trivultienfes ann. 1749. Januar. art. 6. & Febr. art. 11. Vid. VAN ESPEN Jur. Eccl. p. 2. tit. 5. c. 5.

consuetudine, mox invaluerunt plures abusus ex quorundam avaritia, qui plures Missas celebrabant eodem die 14.); aut plures pro numero offerentium Hostias consecrabant, aut legebant Missas *bifaciatas*, vel *trifaciatas*, ut plurium intentioni simul satisfacerent 15.). Abolitis his crassissimis abusibus, novæ identidem pullularunt opiniones avaritiæ quorundam nimium faventes, & merito damnatæ, quibus sequentes opponuntur conclusiones.

§. 244. I. Eleemosyna conferenda *Permittitur* Sacerdoti Missam celebranti taxanda *stipendium* est ab Episcopo. II. Consuetudo, *sub certis* non obstantibus quibusdam *Cano-cautionibus*, passim permittit omnibus *bus*. Sacerdotibus, etiam divitibus, accipere eleemosynam pro Missa celebranda. III. Sacerdotes, qui elee-

U 3 mo-

14.) Id prohibetur c. 3. & 12. de Celebr. Miss.

15.) Missas *bifaciatas* vel *trifaciatas* vocabant, quando usque ad Offertorium bis vel ter recitabant, quæ solent in Missa dici: addebant tot Secretas: peracto uno Canone, totidem in fine, quot initio, Collectas subjungebant. Card. BONA l. 1. c. 15.

mosyna deficiente, a celebrando de-
 sistunt, oblata autem eleemosyna
 etiam quando ægrotant, collecta
 omnibus viribus celebrant, Simonia
 suspicionem præbent. IV. Pacta de
 stipendio, & illiberales ejusdem ex-
 actiones turpem quæstum redolent.
 V. Non licet duplicatum stipendium
 pro eadem Missa accipere, appli-
 cando petenti non solum fructum
 specialem, sed etiam specialissimum,
 ipsimet celebranti respondentem.
 VI. Sacerdos non potest per alium
 celebrare, retenta sibi parte stipen-
 dii accepti. VII. Potest tamen Be-
 neficiatus, quando per alium cele-
 brare cogitur, licite præbere con-
 suetam eleemosynam, tametsi ex
 Beneficio major percipiatur. VIII.
 Qui accipit plura stipendia exigua,
 singulis Missam promittens, non
 potest unica Missa pro omnibus sa-
 tisfacere. IX. Qui tenetur ex alle-
 qua fundatione, & fixis redditibus,
 certo loco & tempore celebrare,
 tamdiu non potest pro applicatione
 Missæ stipendium aliud acceptare,
 donec luculenter ostendat, Funda-
 torem non voluisse applicationem.
 X. Nequit Sacerdos accipere stipen-
 dium unum pro fructu impetratio-
 nis

nis Missæ, alterum pro fructu satisfactionis : aut unum pro applicatione Missæ, alterum pro applicatione Indulgentiarum. XI. Non possunt acceptari plures Missæ, quam quæ *intra modicum tempus* celebrari valeant : quodnam autem sit modicum tempus, plerumque desumi debet ex circumstantiis & voluntate offerentium, spectato fine, ad quem exiguntur Missæ. XII. Qui plura stipendia accipit, quam pro quibus satisfacere se posse sciat, peccat accipiendo : post accepta autem stipendia, debet per se & alios implere onus suum omni meliori modo, quo potest, etiam peragendo alia opera satisfactoria. XIII. Qui ex suscepta obligatione celebrare tenetur omnibus diebus, potest ex præsumpta voluntate Testatoris nonnunquam abstinere reverentiæ causa, vel celebrare pro parentibus suis &c. nunquam tamen celebrare valet pro aliis stipendio accepto. Si vero talis Sacerdos ob quædam flagitia prohibeatur celebrare a Confessario, vel ob impedimentum vitiosum, e. g. ex crapula contractum celebrare nequeat, tenetur per alium satisfacere obligationi suæ ; secus si per breve tem-

pus absque propria culpa ægrotet
 XIV. Si Fundator Beneficii vel Ca-
 pellaniæ non expresse præscribit nu-
 merum vel intentionem Missarum,
 consulendus est Episcopus, qui quan-
 titatem reddituum considerabit. XV.
 Sustineri non potest applicatio Missæ
 pro illo, quem DEUS novit prox-
 ime daturum stipendium. XVI. Qui
 peccata confitentibus Missas cele-
 brandas pro pœnitentia injunxerit,
 non debet stipendia sibi vel Ecclesiæ
 suæ aut Monasterio tribuenda acci-
 pere pro Missis, quibus ipse, vel al-
 ius Sacerdos in eadem Ecclesia aut
 Monasterio satisfaciat. 16.) XVII.
 De non reducendis oneribus Missa-
 rum absque recursum ad Apostolicam
 Sedem, plura extant Decreta Sum-
 morum Pontificum 17.)

*Abusus tol-
 lendus.*

§. 245. Nihil tam Sanctum, quo
 non abutatur impietas vel supersti-
 tio. Unde etiam Missæ nonnun-
 quam

16.) Synod. EBORACENS. anno 1105. de-
 cret. 3. Odo Episc. Paris. Constit. Sy-
 nod. ann. 1198. c. 6. n. 12.

17.) De stipendiis Missarum agit BENEDI-
 CTUS XIV. de Synod. Dioces. lib. 5. c.
 8. 9. 10. item Instit. Eccl. 56. & 92. item
 de Missæ sacrif. sect. 2. §. 19. 20.

quam ad res magicas sacrandas adhibentur 18.): nam dæmones sum-
mopere delectantur Sacrificiis, ut
hac ratione Divinos honores aucu-
pentur 19.). Variæ etiam Missæ a
privatis hominibus inventæ, & ne-
scio quam superstitionem, vel fal-
sum cultum redolentes, ex vetustis
Missalibus expunctæ sunt 20.): va-
riæque Orationes emendatæ 21.).

§. 246. His rejectis quisquiliis, *Autoritas*
summa debet esse *Litur-Liturgiæ*
giorum, quo nomine intelligimus *veteris*.

Officia seu Rituales libros, publica
Ecclesiarum autoritate conscriptos,
earumque usu probatos, quibus pre-
ces & ritus ad Eucharistiæ consecra-
tionem, & administrationem adhi-
beri soliti continentur. Quamvis
enim de Liturgiis, quæ SS. MARCI,

U 5 JA-

18.) WIERUS de Præstig. dæmon. lib. 2.
c. 5. GRILLANDUS de Sortilegiis quæst.

14.

19.) JOAN. FILESACUS Dissert. de Idolola-
tria magica. §. 7.

20.) THIERS de Superstit. p. 2. lib. 4. c. 4.
seqq. Missa in Judicio aquæ, vel ferri
candentis dici solita, adjicitur a FRID.
LINDENBROGO Codici Legum antiqua-
rum.

21.) In Missa de S. Leone, de Rosario &c.

JACOBI, CLEMENTIS &c. nominibus inscribuntur, non videtur omnino certum, ab iis exaratas fuisse quorum nomina præferunt: antiquissima tamen autoritate pollet & ritus ab initio in Ecclesia Alexandria, & Hierosolymitana observari solitos repræsentant. Certi quoque autores habent Liturgiæ S. BASILII & CHRYSOSTOMO attributæ. In Ecclesia Latina autem primæ sunt vetustatis Liturgiæ Romana, Mediolanensis, Gallicana, Mozarabica, aliæque plures, quæ quoad substantialia omnia conveniunt, licet quoad aliquas ceremonias, aut numerum precum inter se differant, ut merito de illis intelligantur verba COELESTINI Pape (24.): *Obsecrationum Sacerdotum Sacramenta respiciamus, quæ*

-
- 22.) Synodus TRULLANA can. 32. aquam mixtionem cum vino probat ex Liturgiâ S. Jacobi, Basilii & Chrysostomi.
- 23.) Antiquas Liturgias varii collegere Latinas JACOBUS PAMELIUS, & Collectores Bibliothecæ Patrum. De Liturgiâ Mozarabica Tractatum Historico-Chronologicum JOANNES PINIUS S. J. præxit Actis Sanctorum Julii tom. VI.
- 24.) Epist. 8. ad Episcopos Galliarum.

De Pœnitentia. 315

Apostolis tradita, in toto mundo, atque in omni Ecclesia Catholica uniformiter celebrantur, ut legem credendi lex statuat supplicandi.

TITULUS VI.

DE POENITENTIA.

*Conf. Decretal. lib. 5. tit. 38. ex
Sext. tit. 10. ex Clement. tit. 9.
Extravag. Commun. tit. 9.*

MEMORES instituti nostri summa tantum capita vastissimæ hujus materiæ attingimus, uberioris doctrinæ fontes indigitasse contenti.

§. 247. Per *Pœnitentiam* hoc loco *Pœnitentiæ* intelligitur dolor de peccato, quia *interior*: est offensa DEI. Alia est interior, alia exterior. *Interior* est ipsa virtus, qua peccator movetur ad odium & detestationem sui peccati, ad firmum melioris vitæ propositum, & sui vindictam in compensationem injuriæ DEO illatæ. Hæc enim tria includit vera *Pœnitentia*, post peccatum necessaria necessitate mediæ & præcepti Divini 25.). Nam remitti pecca-

25.) *Si pœnitentiam non egeritis, omnes si-*
mili-